

УДК 378. 013 – 014

**THE INFLUENCE OF EDUCATIONAL INNOVATIONS ON THE
CREATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE TEACHERS OF MUSIC
ВПЛИВ ОСВІТНЬОЇ ІННОВАТИКИ НА ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНІХ
ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Suvak. V. / Сивак В.О.
teacher /викладач

Suvak T. / Сивак Т.Г.
teacher /викладач

*Municipal Institution " Uman Taras Shevchenko Professional College
of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council", Nebesna Sotnia, 33, 20300
КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім.Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради», вул.Небесної сотні, 33, 20300*

Анотація. У статті обґрунтовано сутність освітньої інноватики як окремої галузі наукового знання. Представлено сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва у контексті розвитку творчих професійних здібностей. Доведено доцільність використання інноваційних технологій у процесі формування творчої обдарованої особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва. Інноваційні технології навчання формують моральний, інтелектуальний, фізичний, естетичний розвиток студентів, впливають на зростаючу їх активність у відношеннях з оточуючим світом, сприяють розвитку творчого самовираження.

Ключові слова: творча активність, освітня інноватика, майбутні вчителі музичного мистецтва

Вступ. Завдання вищої школи – виявити і розвинути творчу активність здобувача вищої та перед вищої фахової освіти незалежно від рівня розвитку його творчих здібностей. Розвинути креативні професійні здібності – означає озброїти майбутнього вчителя музичного мистецтва способами і навичками професійної діяльності, створити умови для розвитку особистої обдарованості.

Використання інноваційних технологій навчання сприяє творчому самовираженню студентів, удосконалює старі і створює нові знання, навички і вміння, розширює межі їх застосування на заняттях музичного мистецтва, підвищує рівні оволодіння ними під час проходження педагогічної практики, збагачує елементами творчої діяльності студентів.

Творча активність і творча діяльність – взаємопов'язані і взаємообумовлені поняття. Творча активність є динамічною умовою становлення і реалізації творчої діяльності при сформованості творчої активності студентів. Виховання і розвиток творчої активності дозволяють підготувати студентів до професійної діяльності, вчать долати труднощі, успішно працювати в екстремальних умовах, розв'язувати раціональні завдання, бути винахідливим в умовах виконання щоденної професійної роботи. Велику увагу питанню творчості у своїх наукових працях приділяли Л.Виготський, Г.Васянович, П.Якобсон, В. Моляко, Л.Івахненко, та інші.

Основний текст.

В межах існуючої системи є різні моделі навчання. Г.Васянович пропонує класифікацію моделей навчання:

Трансляційна модель – модель традиційного навчання побудована на передбаченні, що зміст навчальних впливів трансформується у систему знань, умінь, навиків. Індивідуальні якості студентів орієнтуються на досягнення кінцевого навчального результату, а не на розвиток особистості.

Формуюча модель – за допомогою удосконалення навчальної діяльності гарантується формування знань і вмінь з наперед заданими властивостями. Навчання вибудовується як поетапне формування розумових дій. Студент засвоює еталонні зразки означеної діяльності – чим правильніше, точніше він їх засвоїть, тим ефективніше вважається навчання.

Розвиваюча модель – спрямована на розвиток творчого мислення за рахунок спеціальної організації навчання і не передбачає звернення до емоцій та почуттів.

Активізуюча модель – спрямована на стимуляцію пізнавальної діяльності студентів за рахунок впровадження інноваційних технологій навчання та активних методів навчання.

Вільна модель орієнтована на спонтанність у саморозвитку особистості, а навчання розглядається як супровід її природного розвитку. Їх об'єднує те, що творчість студентів або відсутня зовсім, або ж зведена до мінімуму. Творча активність студентів залишається поза увагою викладачів [3].

Вивчаючи інноваційні процеси у галузі освіти, інноватика як наукова дисципліна покликана розкривати сутність їх наукового проектування і мистецького втілення, виявити закономірні зв'язки між традиціями і новаціями, обґрунтувати моделі системних нововведень в установах і закладах освіти.

Основними складовими освітньої інноватики є:

- теорія створення інновацій у системі освіти;
- методологія сприйняття, оцінки та інтерпретацій нового;
- технологія і досвід практичного застосування освітніх інновацій [1].

Виділяють *дослідницькі завдання освітньої інноватики*:

- обґрунтування її місця у системі загально-наукового і соціально-психологічного знання;
- висвітлення основних функцій та їх роль у теоретичному осмисленні шляхів реформування системи освіти;
- визначення перспектив функціонування, розвитку і управління освітніми закладами;
- застосування і впровадження освітньої інноватики як критеріальної оцінки педагогічного досвіду;
- розроблення понятійно-категоріального апарату освітньої інноватики;
- розкриття тенденцій розвитку інноваційних процесів у системі національної освіти;
- підготовка рекомендацій щодо практичного втілення інноваційних процесів.

Перспективними *напрямами освітньої інноватики* є: інноватика як окрема галузь наукового знання; інноваційні процеси в освіті як предмет методологічного дослідження; наукова проблематика інноваційних процесів у сучасній філософії освіти; стратегічний розвиток засад теоретичної освітньої

інноватики; суперечності інноваційної діяльності і способи їх розв'язання; оновлення освітньої практики на основі соціально-психологічних закономірностей розвитку інноваційних процесів; зміст, структура і функції освітньої інноватики; прикладні аспекти обґрунтування освітньої інноватики; інноватика у системі наукового знання; необхідні і достатні умови реалізації інноваційних процесів у освіті; норми інноваційної діяльності тощо.

Виділяють *типи навчання*:

- 1) підтримуюче, спрямоване на відтворення соціально-культурної системи;
- 2) інноваційне, яке стимулює інноваційні зміни в освіті;
- 3) шокове, до якого відносять раптові зміни в житті людини і суспільства [1].

Інноваційність відносять як до дидактичної організації навчання, так і до соціально значущих результатів. У розвитку теорії навчального процесу у сучасній педагогіці є два шляхи:

– модернізація традиційного навчання, його переорієнтація на ефективну організацію засвоєння визначених соціальних зразків, досягнення чітко фіксованих еталонів;

– інноваційний підхід до навчального процесу, де головною метою є особистісний розвиток студентів, їх здатність оволодівати новим досвідом на основі формування творчого і критичного мислення, рольового та імітаційного моделювання, пошуку, визначення особистісних сенсів тощо. Перевага надається активним формам і методам навчання.

Тенденція до неперервності освітнього процесу на рівні особистості потребує структурного і змістового його оновлення. Відбувається процес інтеграції різних підходів до навчання у світовій практиці, виникла потреба викладачів у нових освітніх технологіях.

Професійність педагога характеризується *рисами*:

- ✓ педагог повинен бути організатором, систематично діяти на психологію студентів;
- ✓ педагог вміє перетворити студента у суб'єкт самовиховання, самоосвіти;
- ✓ кваліфікація педагога полягає в його умінні трансформувати державні цілі у педагогічні.

Від педагога вимагається система послідовних дій, направлених на досягнення цілей освіти які висувуються сучасним суспільством. Діяльність педагога включає *напрямки*:

- конструктивна діяльність – вибір інформації, яка повідомляється студентам, проектування власної діяльності на занятті, проектування діяльності студентів і методів контролю знань;
- організаційна діяльність – організація передачі інформації студентам; організація своєї діяльності на лекціях і заняттях; організація діяльності студентів і організація контролю знань;
- комунікативна діяльність – встановлення правильних взаємовідносин з колективом студентів, створення доброзичливого психологічного настрою, який сприяє активності процесу навчання, виявленню творчих здібностей студентів. При позитивних взаємовідносинах краще засвоюється матеріал, народжується інтерес до предмету, стають менш

помітними окремі промахи викладача;

- гностична діяльність – вивчення способів дії на студентів, знання їх психологічних і вікових особливостей, уміння оцінювати власну діяльність і вносити відповідні корективи [3].

Важливими умовами міцного засвоєння знань і умінь, застосування їх на практиці є: мистецтво педагога викликати інтерес до предмету та активне відношення студента до навчальної роботи.

Отже, у структурі професійно спрямованої особистості педагога готовність до інноваційної діяльності є показником його здатності нетрадиційно вирішувати актуальні для особистісно-орієнтованої освіти проблеми.

Педагог інноваційного спрямування повинен вміти реалізовувати:

- педагогічний гуманізм;
- емпатійне розуміння вихованців;
- співробітництво;
- діалогізм;
- особистісна позиція;
- компетентність.

Майбутній вчитель музичного мистецтва, який підготовлений до інноваційної професійної діяльності має професійні й особистісні якості:

- усвідомлення цілей освітньої діяльності;
- осмислена в контексті сучасності педагогічна позиція. Уміння відповідно до нововведень у науці і практиці формулювати освітні цілі з предмета, певної методики, досягати і оптимально переосмислювати їх під час навчання;
- здатність вибудовувати цілісну освітню програму навчання і виховання, яка враховувала б індивідуальний підхід до дітей, освітні стандарти, нові педагогічні орієнтири;
- вмиле поєднання майбутнім вчителем сучасної реальності з вимогами особистісно-орієнтованої освіти, коригування освітнього процесу за критеріями інноваційної діяльності;
- здатність бачити індивідуальні здібності дітей і навчати відповідно до їх особливостей;
- вміння продуктивно, нестандартно організувати і проводити навчання і виховання, забезпечуючи розвиток творчості дітей через використання інноваційних технологій.
- застосовувати форми і методи інноваційного навчання, яке передбачає врахування особистого досвіду і мотивів вихованців, використання доступних для дітей форм рефлексії та самооцінки;
- адекватно оцінювати, стимулювати відкриття та форми культурного самовираження вихованців, здатність бачити позитивний розвиток учнів;
- уміння аналізувати зміни в освітній діяльності, в розвитку особистісних якостей вихованців;
- здатність і прагнення до особистісного творчого розвитку, рефлексивної діяльності, усвідомлення значущості, актуальності власних інноваційних пошуків і відкриттів.

Для розвитку творчого самовираження майбутніх вчителів музичного мистецтва у процесі навчання необхідно:

- ✓ усувати внутрішні перепони творчим проявам;
- ✓ приділяти увагу роботі підсвідомості;
- ✓ утримуватися від оцінок;
- ✓ показувати студентам можливості використання метафор і аналогій для творчого пошуку, пошук нових асоціацій і зв'язків;
- ✓ проводити розумові розминки;
- ✓ підтримувати жвавість уяви;
- ✓ формувати уяву, фантазію і контролювати їх;
- ✓ розвивати сприйнятливність, підвищувати чутливість, широту і насиченість сприйняття всього оточуючого;
- ✓ допомагати тим, хто навчається, знаходити сенс визначати загальну спрямованість їх творчої діяльності на музичний розвиток і становлення особистості;
- ✓ використовувати форми емоційно-рухового вираження музики, що дає змогу розв'язати різноманітні завдання музичного виховання та навчання.

Висновки.

Отже, ефективність інноваційних процесів у сфері професійно-педагогічної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва обумовлюється інноваційним середовищем вищих педагогічних закладів освіти, яке забезпечує інноваційну діяльність всіх суб'єктів педагогічного процесу і, насамперед, розвиток готовності до нововведень як компонента професійної підготовки.

Освітній процес в умовах закладів вищої та передвищої освіти повинен:

- бути імітацією того середовища, в якому будуть жити і працювати студенти;
- містити у собі конкретну мету вирішувати проблеми творчої діяльності;
- забезпечувати формування у студентів здатності вирішувати практичні задачі, змінювати та покращувати музичну підготовку.

Література:

1. Галузінська М.І. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до впровадження креативних технологій навчання: монографія / М.І. Галузінська. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. – 185 с.

2. Крамська З.М. Педагогічна майстерність викладача вищої школи. Навчально-методичний посібник / З.М. Крамська, М.І. Галузінська,. – Умань: ВПЦ «Візаві». 2020. – с.238.

3. Пашенко М.І., Красноштан І.В., Інноваційні технології навчання: словник-довідник. - Умань: ПП Жовтий, 2012. – 194 с.

4. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість учителя: Визначення, теоретична модель, функції підготовки // Педагогіка і психологія. – К.: Педагогічна думка, 1998. – 255 с.

References:

1. Galuzinska M.I. Theory and practice of training future teachers for the implementation of creative learning technologies: monograph/M.I. Galuzinska – Uman: VOC Vyazavi, 2020. – 185 p.
2. Kramska Z.M. Pedagogical skill of a teacher of a higher school. Educational and methodological manual/Z.M. Kramska, M.I. Galuzinska, – Uman: VOC "Vizavi". 2020. - p. 238.
3. Pashchenko M.I., Krasnoshtan I.V., Innovative learning technologies: dictionary-reference. - Uman: PP Zhovtyy, 2012. – 194 p.
4. Sysoeva S.O. Pedagogical creativity of the teacher: Definition, theoretical model, functions of training // Pedagogy and psychology. - K.: Pedagogical thought, 1998. - 255 p.

Abstract. *The article substantiates the essence of educational innovation as a separate field of scientific knowledge. Modern requirements for the professional training of future music teachers in the context of the development of creative professional abilities are presented. The expediency of using innovative technologies in the process of forming a creative gifted personality of the future teacher of musical art has been proven. Innovative learning technologies shape the moral, intellectual, physical, and aesthetic development of students, influence their growing activity in relations with the outside world, and contribute to the development of creative self-expression.*

Key words: *creative activity, educational innovation, future teachers of musical art*